

Sygn. akt: I C 585/16 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Inga Kukła
Protokolant:	stażysta Magdalena Michalska

po rozpoznaniu w dniu w Kędzierzynie-Koźlu 23 września 2016r. na rozprawie

sprawy z powództwa

(...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko

J. D.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego J. D. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. kwotę 2.530,20zł (słownie: dwa tysiące pięćset trzydzieści złotych 20/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 11.03.2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 808,00zł (słownie: osiemset osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 585/16

UZASADNIENIE

(...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Zamknięty z siedziba we W. wystąpił przeciwko J. D. z powództwem o zapłatę kwoty 4500,08 zł oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Strona powodowa podniosła, iż na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 29.10.2015 r. nabyła od (...)sp. z o. o. (...)sp. j. z siedzibą we W. wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki nr (...)zawartej w dniu 10.12.2014 r. pomiędzy pozwanym a cedentem. Na warunkach umowy pożyczki stanowiącej kredyt konsumencki cedent udzielił i wypłacił pozwanemu kwotę pożyczki, którą J. D. odebrał. Pozwany zobowiązał się do ratalnej spłaty pożyczki w łącznej wysokości 5759,78 zł. Wysokość jednej raty ustalona została w wysokości 480 zł płatnej w 12 miesięcznych ratach. Pierwszy termin płatności ustalony został na dzień 10.01.2015 r. Termin płatności ostatniej raty upływał z dniem 10.12.2015 r. Pozwany nie wywiązał się ze spłaty pożyczki, a wobec czego powód domaga się zapłaty kwoty udzielonej pożyczki wynoszącej **2282,35** zł wraz z przysługującymi odsetkami umownymi za okres trwania umowy w wysokości

115,17 zł oraz odsetkami za opóźnienie w zapłacie w wysokości **132,68 zł** naliczonymi od dnia wymagalności kwoty raty do dnia wniesienia powództwa, opłatą stanowiącą koszt zawarcia i wykonania umowy naliczaną za okres obowiązywania umowy pożyczki w łącznej wysokości **1894,88 zł**, a także poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów windykacyjnych w kwocie **75,00 zł**. Odsetki umowne określone zostały na poziomie 12 % za faktyczny okres trwania umowy (korzystania ze środków pieniężnych przez pozwanego). Powód przyznał, że w trakcie trwania umowy pozwany dokonał spłaty jedynie części należności wynikających z umowy pożyczki tj. wpłacił łącznie kwotę w wysokości 1440,00 zł. Aktualny koszt monitów zgodnie z umową stanowi czterokrotność opłaty pocztowej za każdy monit lub wezwanie (aktualnie 16,80 zł). Łącznie z podjętymi działaniami windykacyjnymi powód domaga się zwrotu tych kosztów w wysokości 75 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 10.12.2014 r. J. D.zawarł z (...) sp. z o.o.(...)sp. j. z siedzibą we W.umowę pożyczki nr (...).

Pożyczkodawca na wniosek pożyczkobiorcy udzielił mu pożyczki gotówkowej w kwocie 3000 zł na okres od dnia 10.12.2014 r. do dnia 10.12.2015 r. łącznie. Umowa została zawarta poza lokalem siedziby pożyczkodawcy. Oprocentowanie pożyczki ustalone zostało na poziomie 12 %. Rzeczywista stopa oprocentowania wyniosła 284,87 % . W treści umowy zostało ustalone, że kwota całkowitej pożyczki wyniosła 5759,78 zł i obejmuje: całkowitą kwotę wypłaconej pożyczki 2989,00 zł, całkowity koszt pożyczki tj. opłata za przekaz w wysokości 11,00 zł, odsetki naliczane za cały okres obowiązywania umowy w wysokości 198,33 zł, opłata operacyjna w wysokości 2561,45 zł. Pożyczkodawca zastrzegł sobie ponadto prawo prowadzenia działań windykacyjnych poprzez kierowanie do pożyczkobiorcy pisemnych monitów, z obciążeniem tego ostatniego kosztami podjętych czynności w wysokości czterokrotności opłaty pocztowej pobieranej przez (...) za poleconą przesyłkę listowną, tj. 16,80 zł za każdy monit (§ 6 pkt 7 umowy). Pozwanemu przekazana została kwota pożyczki w wysokości 3000 zł.

Dowód:

Umowa z dnia 10.12.2014r. k. 31-33, potwierdzenie wykonania przelewu z dnia 12.12.2014r.

(...) sp. z o. o.(...) sp. j. z siedzibą we W.dwukrotnie sporządził pismo kierowane do pozwanego wzywające do uregulowania należności wynikającej z pożyczki nr (...)z dnia 10.12.2014 r.

Dowód:

wezwania do zapłaty z dnia

Mocą umowy sekurytyzacyjnej z dnia 29.10.2015 r. (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Zamknięty z siedziba we W.zbył na rzecz (...) spółki z o. o.(...)sp. j. z siedzibą we W.świadczenia przysługujące cedentowi wobec dłużników z tytułu zawartych umów pożyczek, w tym wierzytelność przysługującą ww. wobec pozwanego w zw. z zawarciem umowy z dnia 10.12.2014 r. nr pożyczki (...)i obejmującą: kapitał w wysokości 2282,35 zł, skapitalizowane odsetki umowne w wysokości 106,75 zł, skapitalizowane odsetki karne w kwocie 39,24 zł, prowizje w wysokości 1396,78 zł oraz koszty windykacyjne w kwocie 60 zł.

Dowód:

umowa przelewu wierzytelności z dnia 29.10.2015 r.

Do chwili obecnej, pozwany nie uiścił należności dochodzonej pozwem.

Dowód: bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało uwzględnić w części.

Mając na uwadze treść art. 339 § 2 kpc sąd uznał, iż wobec wątpliwości dotyczących twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, a odnoszących się do dochodzonych kosztów wezwań do zapłaty i opłaty operacyjnej – wydanie wyroku zaocznego musiało być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania dowodowego. Wątpliwości wynikały z wysokiej kwoty opłaty operacyjnej (**1894,88** zł) w relacji do sumy udzielonej pożyczki, przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek uzasadnienia naliczenia przedmiotowych kosztów w pozwie, nadto dotyczyły zasadności obciążenia pozwanego wielokrotnością kosztów windykacyjnych oraz braku wykazania ich faktycznego poniesienia.

Dokonując zatem ustaleń faktycznych sąd oparł się na dowodach z dokumentów prywatnych dołączonych przez powodową spółkę z pominięciem dowodu z wyciągu ksiąg rachunkowych funduszu. Zgodnie z ugruntowanym obecnie stanowiskiem judykatury wyciąg nie jest dowodem na istnienie wierzytelności. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych. Oznacza to, że samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności, nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r. w sprawie III CZP 65/09).

W myśl art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Wedle zaś treści art. 354 § 1 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego. Wskazane przepisy stanowią podstawę powództwa wytoczonego przez (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Zamknięty z siedzibą we W..

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości okoliczność zawarcia w dniu 10.12.2014 r. przez J. D.z (...) sp. z o.o.(...)sp. j. z siedzibą we W.umowy pożyczki na kwotę 3000 zł. W tych okolicznościach należało udzielić żądaniu pozwu ochrony sądowej w zakresie żądania zwrotu pożyczki oraz zapłaty odsetek, zgodnie z treścią zawartej pomiędzy stronami umowy z uwzględnieniem zwróconej już w części otrzymanej kwoty pożyczki w wysokości 1440,00 zł. Powód przyznał, że w takiej też wysokości pozwany dokonał spłaty części należności. Okoliczność udzielenia pozwanemu pożyczki potwierdza także dokument w postaci informacji o przelewie, z którego wynika transfer środków z rachunku bankowego pożyczkodawcy na rachunek pozwanego. Pozwany, podpisując umowę został poinformowany o istotnych warunkach umowy w postaci wysokości kwoty udzielonej pożyczki, wysokości oprocentowania tj. 12 % w stosunku rocznym za cały okres obowiązywania umowy oraz możliwości naliczenia odsetek umownych liczonych do dnia zapłaty od wymagalnej kwoty należności głównej, których stopa wynosi czterokrotność aktualnych na dany dzień wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i na dzień zawarcia umowy wynosi 12 % w skali roku. Nie budziła także wątpliwości okoliczność cesji wierzytelności przysługującej (...) sp. z o.o.(...) sp. j. z siedzibą we W.wobec J. D.z tytułu przedmiotowej umowy na rzecz strony powodowej (powyższe wynika z przedstawionych przez powoda dokumentów prywatnych w postaci umowy sekurytyzacyjnej z dnia 29.10.2015r. i załącznika nr 1 do umowy).

Mając powyższe na uwadze, sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę należności głównej z tytułu udzielonej pożyczki 2282,35 zł wraz z przysługującymi odsetkami umownymi za okres trwania umowy w wysokości 115,17 zł oraz odsetkami za opóźnienie w zapłacie w wysokości 132,68, dalej idące powództwo oddalając.

W ocenie sądu, brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz strony powodowej kwoty 75 zł tytułem kosztów wezwań i opłaty operacyjnej w wysokości 1894,88 zł.

Po pierwsze strona powodowa nie zaoferowała sądowi żadnego dowodu z którego by wynikało kierowanie do pozwanego monitów i wezwań do zapłaty w liczbie uzasadniającej zasądzenie dochodzonej z tego tytułu kwoty. Powódka dołączyła szereg pism, których adresatem był pozwany tj.: monit, wezwania do zapłaty nie przedłożyła jednak dowodów doręczenia tych pism i wykazu faktycznie poniesionych kosztów przygotowania i wysyłki monitu oraz wezwań do zapłaty oraz z tytułu kosztu przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, podczas gdy roszczenie pozwu w tej materii obejmuje kwotę 75 zł. Zważyć nadto należy, iż w poczet materiału dowodowego powód nie przedłożył potwierdzenia doręczenia lub przynajmniej wysłania J. D. tychże pism. Abstrahując od powyższego, uznać należało, iż przyjęciu ryczałtowego kosztu wezwania do zapłaty z § 6 ust. 7 umowy pożyczki stoją na przeszkodzie przepisy prawa materialnego o czym poniżej. Dodatkowo wątpliwości budzi także kwota dochodzona tytułem opłaty operacyjnej w kwocie **1894,88** zł.

Oddalenie powództwa w powyższym zakresie kwot 75 zł i 1894,88 zł wynika z abuzywnego charakteru postanowień § 4 ust. 2 pkt b) tiret trzeci i § 6 ust. 7 umowy pożyczki w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc. Stosownie do treści tego przepisu: „Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny”.

Nie ulega wątpliwości, iż umowa została zawarta w obrocie konsumenckim, stąd dla oceny abuzywności jej postanowień zasadnicze znaczenie ma ocena zapisów umowy kontekście ostatniego zdania cytowanego art. 385¹ § 1 kc – czyli odpowiedź na pytanie czy określają one główne świadczenia stron związane z zawartą umową. W ocenie sądu odpowiedź na przedmiotowe pytanie winna być negatywna, albowiem umowa pożyczki stanowi rodzaj umowy nazwanej w której główne świadczenia zostały określone w jej definicji legalnej zawartej w art. 720 § 1 kc. Stosownie do dyspozycji tego przepisu dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Mając to na uwadze przewidziane w § 4 ust. 2 pkt b) tiret trzeci i § 6 ust. 7 umowy kwoty związane z opłatą operacyjną i wezwaniem do zapłaty, nie miały charakteru świadczeń głównych. W okolicznościach przedmiotowej sprawy świadczenie główne cedenta polegało na przeniesieniu własności pieniędzy na rzecz pozwanego, zaś tego ostatniego na zwrocie tej samej ilości pieniędzy.

Zdaniem sądu, postanowienia o kosztach wezwań do zapłaty oraz wysokość opłaty operacyjnej w relacji do kwoty udzielonej pożyczki kształtują prawa i obowiązki pożyczkobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy jako konsumenta- tak jak tego chce ustawodawca w art. 385¹ § 1 kc. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 11.09.2014 r. VI ACa 1965/13 „...rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku.

Przenosząc powyższe na okoliczności niniejszej sprawy sąd stanął na stanowisku, iż zastrzeżone w § 4 ust. 2 pkt b) tiret trzeci i § 6 ust. 7 umowy kwoty naruszają równowagę stron stosunku obligacyjnego albowiem przewidują dla pożyczkodawcy dodatkowo świadczenie które nie jest ekwiwalentem żadnego z jego świadczeń wzajemnych. Należy podnieść, iż owa nierównowaga ma charakter rażący w kontekście wysokości kapitału pożyczki (opłata operacyjna w kwocie 1894,88 zł w relacji do kwoty udzielonej pożyczki 3000 zł, a zatem przekracza ona 50 % kwoty udzielonej pożyczki) oraz braku postanowień umownych określających podstawy ustalenia tak rażąco wysokiej opłaty operacyjnej.

Dysproporcja praw uwidacznia się także w uzależnieniu jedynie od decyzji pożyczkodawcy liczby wezwań do zapłaty (od 1 do 6). Należy zaznaczyć dużą rozbieżność pomiędzy kwotą kosztów wezwania do zapłaty (16,80 zł za każdą przesyłkę) a opłatami stosowanymi przez operatorów pocztowych dla przesyłek poleconych ze zwrotnym

potwierdzeniem odbioru. Podkreślenia wymaga, iż postanowienia umów zezwalające na naliczanie opłat za wezwania do zapłaty w obrocie konsumenckim były uznawane przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone i wpisywane do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Klauzule te dotyczyły naliczania opłat za korespondencję rzędu kilkunastu złotych (vide: wpisy w rejestrze nr (...), (...), (...), (...)- www.uokik.gov.pl).

Stwierdzić należy, że obowiązujące przepisy nie ustanawiają zamkniętego katalogu kosztów związanych z udzieleniem kredytu konsumenckiego, stąd też w praktyce wykształciło się kilka rodzajów opłat często stosowanych przez przedsiębiorców w związku z zawarciem umowy pożyczki. Sąd nie odmawia powodowi prawa do zwrotu kosztów wezwania do zapłaty, jak również zawierania dodatkowych postanowień takich umów, podejmowania ewentualnych działań zmierzających do zaspokojenia jego roszczenia na drodze pozasądowej, nadto kosztów związanych obsługą pożyczki, lecz winny one być w sprawie wykazane (art. 6 k.c.).

Wraz z kwotą główną 2.530,20 zł na podstawie art. 481 kc, przyznano stronie powodowej ustawowe odsetki za opóźnienie, przyjmując datę początkową ich naliczania 11.03.2016 r., zgodnie z żądaniem pozwu (dzień wytoczenia powództwa).

Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 100 kpc

Koszty procesu strony powodowej to: opłata sądowa od pozwu 226 zł zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, 17 zł zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej, 1200 zł stanowiąc koszt wynagrodzenia pełnomocnika zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Biorąc pod uwagę okoliczność, iż powództwo zostało uwzględnione w zakresie 56 %, sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 808 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie w zakresie pkt-u 3 wyroku uzasadnia treść art. 333 § 1 pkt 3 kpc.